

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र

एम. ए. भाग १ सत्र १ व २ राज्यशास्त्र (८०:२० स्वरूपाचा अभ्यासक्रम)

ऑक्टोबर/नोव्हेंबर २०२५ परीक्षा

आपण दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रामध्ये प्रवेश घेतल्याबद्दल आपले स्वागत. शैक्षणिक वर्ष २०२३ — २०२४ मध्ये राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० नुसार एम. ए. भाग १ चा अभ्यासक्रम सुधारित करण्यात आला आहे. त्यानुसारच्या ८०:२० स्वरूपाप्रमाणे शैक्षणिक वर्ष २०२५ — २०२६ मध्ये एम. ए. भाग १ सत्र १ व २ साठी प्रवेशित /पुनर्प्रवेशित झालेल्या विद्यार्थ्याकरिता स्वाध्याय प्रश्न सोबत देत आहोत. सदरचे स्वाध्याय खाली दिलेल्या नियमावलीप्रमाणे पूर्ण करून आपल्या अभ्यास केंद्राकडे जमा करणे आवश्यक आहे. दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या मुख्य कार्यालयामध्ये स्वाध्याय स्वीकारले जाणार नाहीत.

नियम :

1. सत्र परीक्षामध्ये प्रत्येक पेपरसाठी लेखी परीक्षा ८० गुण व स्वाध्याय २० गुण अशी एकूण १०० गुणांची आहे. फक्त सत्र १ मधील 'Environment and Politics' व सत्र २ मधील 'Recent Trends and Issues in Administration' या पेपरच्या परीक्षेकरिता ४० गुण व स्वाध्यायाकरिता १० गुण राहतील
2. प्रवेशित विद्यार्थ्यांनी निवडलेल्या प्रत्येक पेपरसाठी एक असे स्वाध्याय पूर्ण करावयाचे आहेत. स्वाध्याय लिहिण्याकरिता आखीव कागद / A4 size paper वापरावा.
3. स्वाध्याय उत्तरपत्रिकेच्या मुखपृष्ठावर आपण प्रवेश घेतलेल्या अभ्यासक्रमाचे नाव, वर्ष, तुमचा परीक्षेचा बैठक क्रमांक, नोंदणीप्रमाणे नाव, पत्ता (कायमस्वरूपी), विषय, PRN व मोबाईल नंबर (कायमस्वरूपी) लिहिणे आवश्यक आहे. (मुख्यपृष्ठ / Cover Page यासोबत दिलेले आहे ते Download करून वापरावे)
4. लिहून पूर्ण केलेले सर्व पेपर्सच्या स्वाध्यायावर आपला परीक्षा बैठक क्रमांक (Exam seat No.) लिहूनच प्रवेशासाठी निवडलेल्या अभ्यास केंद्रावर विहित वेळेत पोहोच करावेत (बैठक क्रमांक विद्यापीठाच्या www.unishivaji.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध होतील.) स्वाध्याय जमा करताना स्वाध्यायासोबत हॉलतिकीटची झेरॉक्स प्रत जोडावी.
5. विद्यार्थ्यांनी आपल्या स्वाध्याय उत्तरपत्रिका हॉलतिकीट प्राप्त झालेनंतर तातडीने आपल्या अभ्यासकेंद्रावर जमा कराव्यात.
6. एकदा स्वाध्यायांचे मूल्यांकन झाल्यानंतर त्यांचे पूर्वमूल्यांकन व श्रेणीसुधार केले जाणार नाही. त्याची फोटोकॉपी मिळणार नाही.

7. जे विद्यार्थी दिलेल्या वेळेत स्वाध्याय जमा करतील त्याच विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जातील. जे विद्यार्थी स्वाध्याय जमा करणार नाहीत अशा विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जाणार नाहीत. त्यास दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार राहणार नाही.

विशेष सूचना

- दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या सर्व मान्यताप्राप्त अभ्यासकेंद्रावर संपर्क सत्राचे आयोजन केले जाते. तरी विद्यार्थ्यांनी वेळोवेळी अभ्यास केंद्र समन्वयक यांच्याशी संपर्क साधून संपर्क सत्र, परीक्षा वेळापत्रक, हॉलतिकीट, निकाल इत्यादी बाबत माहिती घ्यावी. तसेच वेळोवेळी विद्यापीठ संकेतस्थळाला भेट देवून अद्ययावत माहिती जाणून घ्यावी.
- आपण निवडलेल्या विषयाप्रमाणे स्वयंअध्ययन साहित्य घेणे, आपल्या पाठयक्रमाचा अभ्यासक्रम (Syllabus) प्राप्त करून घेणे व त्याप्रमाणे अध्ययन करणेची जबाबदारी विद्यार्थ्यांची आहे.
- आपल्या रजिस्ट्रेशन फॉर्मवर असलेल्या अभ्यासकेंद्रामध्येच स्वाध्याय जमा करावयाचे आहेत जर दुसऱ्या अभ्यासकेंद्रावर स्वाध्याय जमा केले तर स्वाध्यायाचे गुण आपल्या गुणपत्रिकेवर येणार नाहीत व त्यासाठी दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार असणार नाही याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.

स्वाध्याय उत्तर पत्रिकेचे मुखपृष्ठ (Cover Page)

अभ्यासक्रमाचे नांव :

(बी.ए./बी.कॉम. भाग 1 एम.ए./एम कॉम भाग 1 व 2)

सत्र :

(पहिले/दूसरे/तिसरे/चौथे/पाचवे/सहावे)

विषय :

परीक्षा बैठक क्रमांक

1. अभ्यास केंद्राचे नाव -----

2. विद्यार्थ्याचे पूर्ण नाव -----

3. पूर्ण पत्ता : -----

----- पिन कोड नं.-----

4. मोबाईल क्रमांक : लॅण्डलाईन क्रमांक :

5. अभ्यासक्रमाचे नाव : ----- सत्र -----

6. पेपरचे नाव : -----

7. पेपर क्रमांक : -----

8. सबजेक्ट कोड : -----

9. परीक्षा बैठक क्रमांक -----

(ज्या परीक्षेसाठी स्वाध्याय जमा करत आहे)

10. पी.आर.एन. : -----

11. स्वाध्याय जमा करण्याचा दिनांक : -----

12. विद्यार्थ्याची स्वाक्षरी : -----

(फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता)

मिळालेले गुण : -----

परीक्षकांची स्वाक्षरी : -----

M.A. Political Science Part I Sem. I and II
Assignment Question October/November 2025 Exam

एम. ए. राज्यशास्त्र भाग १ सत्र १ व २
स्वाध्याय प्रश्न ऑक्टोबर/नोव्हेंबर २०२५ परीक्षा

(प्रत्येक प्रश्नास २० गुण)

M.A. Part I Sem. I Political Science : MM 1: Political Theory

- १ राजकीय सिद्धांताचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.
किंवा
- २ बहुसंस्कृतीवाद या संकल्पनेची चर्चा करा.
- १ Explain the Nature and Scope of Political Theory.

OR

- २ Discuss the Concept of Multiculturalism.

M.A. Part I Sem. I Political Science : MM 2: Public Administration

- १ विकास प्रशासनाची संकल्पना स्पष्ट करा.
किंवा
- २ संघटनेच्या लाईन आणि स्टाफ घटकाविषयी चर्चा करा.
- १ Explain the Concept of Development Administration.

OR

- २ Discuss the Line and Staff units of organization.

M.A. Part I Sem. I Political Science : MM 3 -Indian Constitution

- १ भारतीय राज्यघटनेच्या विकासाची चर्चा करा.
किंवा
- २ यूपीएससीची रचना, अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा.
- १ Discuss the constitution development of India.

OR

- २ Explain the structure, authority and functions of UPSC.

M.A. Part I Sem. I Political Science : MM 4 Environment and Politics

(सदर पेपरच्या स्वाध्यायाकरिता १० गुण राहतील)

- १ पर्यावरणवादासमोरील प्रश्न आणि आव्हाने स्पष्ट करा.
किंवा
 - २ पर्यावरणवादी चळवळींची चर्चा करा.
 - १ Explain the issues and challenges of Environmentalism.
 - २ Discuss the Environmental movements.
-

M.A. Part I Sem. I Political Science : ME-1: Foreign Policy of India

- 1 परराष्ट्र धोरणातील राजकीय पक्षाची भूमिका स्पष्ट करा.
किंवा
 - 2 भारत व अमेरिका यांच्यातील संबंधांची चर्चा करा.
 - 1 Explain the Role of Political Parties in Foreign Policy.
 - 2 Discuss the relations between the Indo-USA.
-

M.A. Part I Sem. I Political Science : ME-4: Political Thought of Dr. B R. Ambedkar

- 1 डॉ. बी. आर. आंबेडकर यांचे जाती व्यवस्थेवरील टीका स्पष्ट करा.
किंवा
 - 2 डॉ. बी. आर. आंबेडकर यांचे लोकशाही विषयक चर्चा करा.
 - 1 Explain the Dr. B. R. Ambedkar's critique on caste system.
 - OR
 - 2 Discuss the Dr. B. R. Ambedkar's ideas on Democracy.
-

M.A. Part I Sem. I Political Science : RM Research Methodology

- 1 राज्यशास्त्रातील संशोधन पद्धती स्पष्ट करा.
किंवा
 - 2 संशोधनातील मुलाखती पद्धतीची चर्चा करा.
 - 1 Explain the Research Methodology in Political Science.
 - OR
 - 2 Discuss the interview Method of research
-

M.A. Part I Sem. II Political Science : MM 5 Contemporary Political Theory and Issues

1 पर्यावरणशास्त्राचा अर्थ आणि स्वरूपाची चर्चा करा.

किंवा

2 सामाजिक न्यायाचा अर्थ आणि स्वरूप स्पष्ट करा.

1 Discuss the meaning and nature Ecology.

OR

2 Explain the meaning and nature of social justice.

M.A. Part I Sem. II Political Science : MM 6 Public Policy

1 सार्वजनिक धोरणाचे अर्थ आणि स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा

2 भारतातील औद्योगिक धोरणाची चर्चा करा.

1 Explain meaning and nature of Public Policy.

OR

2 Explain meaning and nature of Public Policy.

M.A. Part I Sem. II Political Science : MM 7 Social Reforms and Nationalism in Indian Thought

1 महात्मा जोतीबा फुले यांचे सामाजिक सुधारणेविषयक विचार स्पष्ट करा.

किंवा

2 जिन्हा यांचे मुस्लीम राष्ट्रवादावरील विचारांची चर्चा करा.

1 Explain the Mahatma Jotiba Phule's thoughts on social reforms.

OR

2 Discuss the Jinnah's thoughts on Muslim Nationalism.

M.A. Part I Sem. II Political Science : MM 8 Recent Trends and Issues in Administration
(सदर पेपरच्या स्वाध्यायाकरिता १० गुण राहतील)

1 डिजिटल प्रशासनाची संकल्पना स्पष्ट करा

किंवा

2 विकासातील लोकसहभागाची चर्चा करा.

1 Explain the Concept of digital governance.

OR

2 Discuss the Citizen's participation in development.

M.A. Part I Sem. II Political Science : ME11 Comparative Parliamentary Institutions

1 भारतातील संसदीय व्यवस्थेचा इतिहास व विकासाची चर्चा करा.

किंवा

2 पंतप्रधानाचे अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा.

1 Discuss the history and development of parliamentary system in India.

OR

2 Explain the authority and functions of Prime Minister.

M.A. Part I Sem. II Political Science : ME18 Political Sociology

1 राजकीय समाजशास्त्राचे अर्थ, स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.

किंवा

2 भारतातील लिंगभाव राजकारणाची चर्चा करा.

1 Explain the meaning, nature and scope of political sociology.

OR

2 Discuss the gender politics in India.
